

AMBULATORINIŲ MEDIKAMENTŲ VARTOJIMO REKOMENDACIJOS

TIOKTO RŪGŠTIS (THIOGAMMA)

- ✓ Geriausiai įsisavinama tuščiu skrandžiu, todėl ją rekomenduojama vartoti likus bent 30 minučių prieš valgį arba praėjus 2 valandoms po valgio.
 - ✓ Ryte prieš pusryčius – dažniausiai geriausias laikas, jei vartojama vieną kartą per dieną.
 - ✓ Nevartoti kartu su pieno produktais, kalciumu ar geležimi – šie mineralai gali sumažinti tioktinės rūgšties įsisavinimą.
 - ✓ Geriausia užsigerti stikline vandens, nevartoti su arbata, kava ar sultimis.
-

GABAPENTINAS (LYRICA) yra neuropatinį skausmą mažinantis vaistas.

- ✓ Nepriklausomai nuo maisto – gabapentiną galima vartoti tiek prieš, tiek po valgio.
 - ✓ Jei sukelia skrandžio dirginimą – rekomenduojama vartoti su maistu, kad sumažėtų diskomfortas.
 - ✓ Gerti užgeriant stikline vandens – kad užtikrintumėte gerą absorbciją.
 - ✓ Dėl neuropatinio skausmo dažnai skiriamas vakare, nes gali sukelti mieguistumą.
-

SKUDEX (TRAMADOLIS SU DEKSKETOPROFENU) yra kombinuotas analgetikas, naudojamas vidutinio ir stipraus skausmo malšinimui.

- ✓ Vartoti prieš valgį – geriausia ne mažiau kaip 30 minučių prieš valgį, nes taip deksketoprofenas greičiau įsisavinamas ir veikia efektyviau.
 - ✓ Vartojama iki trijų kartų per parą.
 - ✓ Užgerti stikline vandens.
 - ✓ Jei skrandis jautrus – galima vartoti su lengvu užkandžiu, bet ne su sunkiu maistu, nes tai gali sulėtinti veikimą.
 - ✗ Nevartoti su alkoholiu – didina mieguistumo, galvos svaigimo ir kvėpavimo slopinimo riziką.
 - ✗ Nevartoti kartu su kitais NVNU (pvz., ibuprofenu, diklofenaku) – gali padidinti virškinamojo trakto kraujavimo riziką.
 - ✗ Atsargiai vartoti su raminamaisiais ar antidepresantais – gali sustiprinti mieguistumą ir kvėpavimo slopinimą.
 - ✗ Gali sukelti mieguistumą – atsargiai vairuojant ar dirbant su mechanizmais.
-

DORETA (TRAMADOLIS SU PARACETAMOLIU) yra kombinuotas analgetikas, vartojamas vidutinio ir stipraus skausmo gydymui.

- ✓ Nepriklausomai nuo maisto – galima vartoti tiek prieš, tiek po valgio.
 - ✓ Vartojama iki trijų kartų per parą.
 - ✓ Geriausia gerti su stikline vandens, kad būtų užtikrintas geresnis įsisavinimas.
 - ✓ Laikytis vienodų tarpų tarp dozių – kad vaistas veiktų efektyviai ir būtų išvengta staigaus skausmo atsinaujinimo.
 - ✗ Nevartoti su alkoholiu – gali sustiprinti šalutinį poveikį (mieguistumą, kepenų pažeidimo riziką).
 - ✗ Nevartoti kartu su kitais paracetamolio turinčiais vaistais – kad neviršytumėte leistinos paracetamolio dozės.
 - ✗ Atsargiai vartoti su raminamaisiais, antidepresantais ar kitais opioidais – gali sukelti kvėpavimo slopinimą.
 - ✗ Gali sukelti mieguistumą ir galvos svaigimą – atsargiai vairuojant ar dirbant su mechanizmais.
-

EZOMEPRAZOLAS yra protonų siurblio inhibitorius (PSI), naudojamas skrandžio rūgšties gamybai mažinti.

- ✓ Vartoti prieš valgi – geriausia 30–60 minučių prieš pusryčius (arba prieš kitą pagrindinį valgi, jei vartojama 2 kartus per dieną).
 - ✓ Ezomeprazolas slopina skrandžio rūgšties gamybą aktyviuose protonų siurbliuose, kurie aktyvuojasi valgio metu. Todėl jį geriausia vartoti prieš valgi, kad poveikis būtų maksimalus.
 - ✓ Nevartoti su maistu – maistas gali sulėtinti ir sumažinti vaisto įsisavinimą.
 - ✓ Gerti užgeriant stikline vandens, nekramtyti ir nesmulkinti tablečių.
 - ✓ Jei sunku nuryti tabletę – galima išberti kapsulės turinį į stiklinę vandens (bet nenaudoti gazuotų gėrimų ar pieno produktų).
 - ✗ Nevartoti kartu su antacidiniais vaistais tuo pačiu metu – jei būtina, antacidus vartoti ne anksčiau kaip po 2 valandų.
 - ✗ Gali sumažinti vitamino B12 įsisavinimą – ilgalaikis vartojimas gali sukelti B12 trūkumą.
 - ✗ Ilgalaikis vartojimas gali padidinti osteoporozės riziką – rekomenduojama stebėti kaulų būklę, ypač vyresnio amžiaus žmonėms.
 - ✗ Gali sumažinti kai kurių vaistų veiksmingumą (pvz., klopidogrelis), todėl svarbu pasitarti su gydytoju.
-

ZOLPIDEMAS yra trumpalaikio veikimo migdomasis vaistas, priklausantis nebenzodiazepinų grupei. Jis skiriamas nemigai gydyti, padeda greičiau užmigti ir gerina miego kokybę.

- ✓ Vartoti prieš miegą – tik prieš pat einant miegoti, nes vaistas pradeda veikti greitai (~15-30 min.).
 - ✓ Geriausia vartoti tuščiu skrandžiu – kad būtų užtikrintas greitas veikimas.
 - ✓ Nevartoti su riebiu maistu – gali sulėtinti įsisavinimą ir sumažinti poveikį.
 - ✓ Užgerti stikline vandens – nekramtyti ir nesmulkinti tablečių.
 - ✓ Zolpidemas skirtas trumpalaikiam vartojimui (paprastai iki 4 savaičių), kad būtų išvengta pripratimo ir priklausomybės.
 - ✗ Nevartoti su alkoholiu – gali stipriai padidinti sedaciją ir kvėpavimo slopinimą.
 - ✗ Gali sukelti atminties sutrikimus (anterogradinę amneziją) – jei vartojate ir nepatenkate į lovą per 30 min., gali būti užmirštami įvykiai iki užmigimo.
 - ✗ Gali sukelti mieguistumą ir koordinacijos sutrikimus kitą dieną – atsargiai vairuojant ar dirbant su mechanizmais.
 - ✗ Kai kuriems pacientams gali sukelti naktinius elgesio sutrikimus – vaikščiojimą, kalbėjimą, valgymą ar net vairavimą miego būsenoje (svarbu informuoti gydytoją, jei pasireiškia tokie poveikiai).
-

LIDOKAINO pleistras yra vietinio poveikio anestetikas, naudojamas skausmui malšinti.

- ✓ Pleistrą klijuoti tik ant nepažeistos odos – negalima naudoti ant žaizdų, nudegimų ar atvirų opų.
- ✓ Vieną pleistrą galima laikyti iki 12 valandų – po to reikia bent 12 valandų pertraukos.
- ✓ Pleistras neveikia iškart – lidokainas įsigeria per odą ir pradeda veikti po apie 30 minučių.
- ✓ Jei pasireiškia tirpimas aplink pleistro zoną – tai normalu ir reiškia, kad vaistas veikia.
- ✓ Pleistrą galima kirpti – jei reikia mažesnio ploto poveikiui.
- ✓ Po nuėmimo oda gali būti paraudusi ar sudirgusi – tai dažnai praeina savaime.
- ✗ Negalima laikyti ilgiau nei 12 valandų per parą! – taip išvengiama perdozavimo ar odos dirginimo.
- ✗ Negalima naudoti kartu su kitais vietiniais anestetikais – gali sustiprėti šalutinis poveikis.
- ✗ Negalima naudoti su šildomomis pagalvėlėmis ar karštu vandeniu – gali padidinti lidokaino įsisavinimą ir sukelti toksiškumą.